Evaluering af den skriftlige prøve i musik ved studentereksamen maj 2009

September / Fagkonsulent Claus Levinsen

Evalueringen indeholder et kort afsnit om censorernes kommentarer til årets opgavesæt og elevbesvarelserne, en kommenteret statistisk oversigt over fordeling og tendenser i årets besvarelser, samt tre ukommenterede elevbesvarelser; Harmonisering og udsættelse af koralmelodi til 10, Udsættelse af pop-rockmelodi til 12, og Udsættelse af jazz standardmelodi ligeledes til 12.

I. Censorernes kommentarer til årets opgavesæt og til besvarelserne

Kommentarer til M1

Samlet set en pæn normalfordeling af karaktererne.

Akkordlæsning

- Csus4 stod lidt gnidret
- Mange elever skriver bastone også ved grundakkorder. Det er ikke almindelig becifringspraksis og bør undlades.
- Det skal bedømmes med milde øjne, hvis eleverne i stedet for bastoner har skrevet f.eks. 3 eller 5 henførende til tonens placering i akkorden.
- Flere har fået 12 end nogen anden karakter. Hvis vi vil have en pænere normalfordeling, skal opgaven gøres sværere, men det er ikke et mål i sig selv at sigte mod normalfordeling af karaktererne.

Harmonisk analyse

- De to bidominanter H7 og G7 har været svære for eleverne. Mange har f.eks. skrevet T7 ved G7, hvilket ikke er korrekt.
- Opgaven lægger op til en løsning, der holder sig i hovedtonearten, men kan også løses med en kort modulation til Em.
- De fleste får karakteren 10. Meget få ligger lavt.

Harmonisering

- Bastoner, der medfører parallelle oktaver med melodien trækker ned
- Forsøg med brug af parallelakkorder kan både vise sig at være rigtig godt eller rigtig skidt.
- Karakteren her følger nogenlunde det samlede resultat.

Melodisk analyse

- Det kan være lidt svært at se, hvordan et 12-tal ser ud med den korte tid, der trods alt er til at løse opgaven.
- Opgaven legitimeres i opgavesættet med baggrund i de krav, der stilles til den skriftlige analyse i andre større skriftlige opgaver i det samlede forløb.
- Konkret forslag om at bytte om i opgaveformuleringen, så passusen angående melodiske og rytmiske iagttagelser placeres forrest

- Bueformet graf for karaktererne. Ikke mange elever ligger i top. 4- og 7-tallerne ligger nogenlunde lige højt.

Hørelære

- Der ses stadig med milde øjne på notationsmæssige fejl
- Top omkring karakteren 00 og omkring 12-tallet.

Kommentarer til M2

Harmonisering og udsættelse af koralmelodi

- Nogle elever skriver funktioner og/eller becifringer. Det er det klingende resultat, der skal bedømmes

Harmonisering og udsættelse af vise

- Stadig meget få elever løser denne opgave. Der arbejdes på en offensiv for disciplinen.

Udsættelse af pop-rockmelodi

- God opgave, der inviterer til mange lifts

Udsættelse af jazz standardmelodi

- Tilfredshed med opgaven

Delopgaver

.

- Megen matematik pga. de mange karakterer både i M1 og M2
- Måske skal opgaven i jazzbecifring fjernes ?

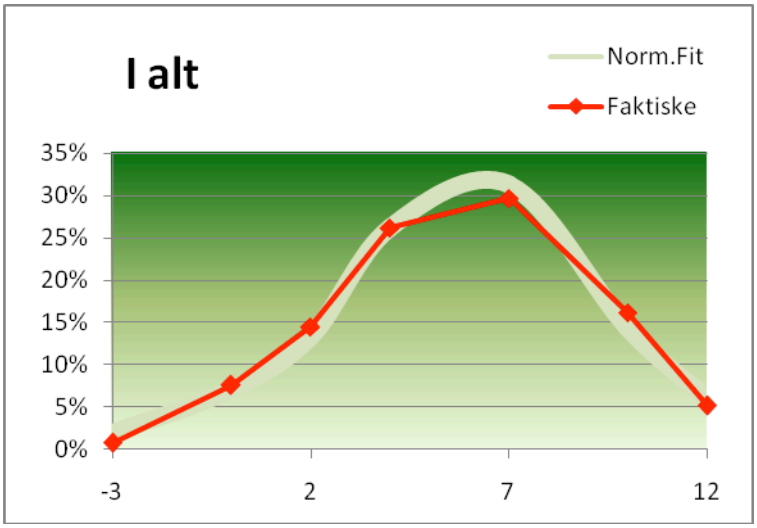
Generelt –
Det påpeges, at opgaverne stadigvæk skal bedømmes ud fra en helhed. I vejledningen er det blevet tilføjet, at en elev normalt ikke kan bestå, hvis M2 er bedømt til dumpet.

Computerbesvarelserne er blevet bedre og pænere.
Det ser ud til at pop-rock-besvarelserne har flyttet sig til den gode side.

II. Kommenteret statistisk oversigt over fordeling og tendenser i årets besvarelser

Mens de to årgange inden reformen boomede med over 2000 eksaminander, så vi med den første reformårgang et markant dyk i antallet af musikelever til Musik A. Med årgang 2009, den anden efter reformen, er faget nu med 1799 besvarelser imidlertid tilbage på niveauet fra før reformen. Der er ingen *markante* ændringer i fordelingen mellem opgavetyperne, men koralens mangeårigt vigende tendens er forsat ned til en andel på 17 % (selvom der faktisk er numerisk lidt *flere* koralopgaver end i 2008), mens popopgavens fremgang er fortsat op til en andel på 42 %, den højeste hidtil. Jazzen ligger med 26 % på omtrent samme niveau som vanlig, nok en smule lavere, men ikke et signifikant fald. Delopgaverne er med 12 % gået lidt frem, især i forhold til de to foregående år, men her er heller ikke tale om nogen signifikant tendens. Viseopgaven overlever stadig i sin lille niche; der er her ikke nok besvarelser til at variationen i antal kan udsige noget statistisk signifikant. Udviklingen i antal, andel og karakterresultat gennem de senere år kan ses i detaljer i bilag 1.

Ser vi nu på karakterresultaterne, viser årgang 2009 en konsolidering med det hidtil bedste samlede gennemsnit på 5,63 (svarende til 7,81 efter gammel skala), selvom forbedringen anstændigvis må karakteriseres som marginal.
Jazzopgaven scorer som sædvanlig bedst med et snit på 6,29 (svarende til 8,13 på gammel skala), men også popopgaven er gået frem til 5,44 (7,71 e.g.s.). Det svarer til niveauet for det sædvanlige, samlede gennemsnit, og da popopgaven i en del år har kæmpet med karakterniveauet, tyder dette års resultat på at flere års bestræbelser på faglig oprustning med nye lærebøger, kurser mv. har givet resultat. Koralopgaverne har i mange år scoret omtrent på samme niveau som det samlede snit, dvs. 7,6-7,7 e.g.s. Det gør de med 5,31 (7,65 e.g.s.) også i år, men de har altså ikke fulgt med jazz- og pop-opgavernes fremgang. På den anden side svarer dette godt til at disciplinen trods fremkomst af nye lærebøger hviler på en mangeårig, veldefineret og teoretisk velunderbygget praksis.
Delopgaverne ligger stabilt med 5,51 (7,75 e.g.s.), en anelse over koralen. Visens resultat er med 4,41 (7,21 e.g.s.) lavt i år, men som ovenfor omtalt kan man på grund af det ringe antal ikke heraf uddrage nogen tendens.

Kar.	I alt faktiske	forskel
12	93	0
10	291	14
7	534	-20
4	471	9
2	261	10
0	136	-11
-3	13	-21
snit / μ	5,6	5,63
13 / Φ	7,8	3,44

Ser vi nu på fordelingen af karakterer i det samlede resultat (grafen herover), kan vi iagttage at kurven i forhold til den optimale normalfordeling er lidt for lav på midten og lidt for høj ved

siderne. I skemaet til højre kan afvigelserne følges mere detaljeret. Afvigelserne er angivet *kumuleret nedefra*, således at når der f.eks. ved karakteren 7 står "-20", betyder det at antallet af karakterer fra -3 til 7 tilsammen er 20 mindre, end den ideelle normalfordeling tilsiger. De 20 skulle altså ideelt hentes ovenfor, altså fra karakteren 10. Er den kumulerede afvigelse i stedet positiv som f.eks. ved karakteren 10, er der "for mange" på 10 og derunder, så ideelt skulle det angivne antal 14 flyttes op til den næste karakter, *in casu* 12.
På denne måde afslører skemaet, at omkring 5 % af 10-tallerne (de viste 14 stk) "burde" have været 12-taller og omkring 7% af dem (20 stk) "burde" have være 7. Omkring 10 af både 2- og 4-tallerne "burde" have været en karakter højere (så *antallet* af 4-taller er for så vidt rigtigt). Og vi ser, at der er relativt færre, der dumper, end den ideelle normalfordeling tilsiger.
Oversat til konkret bedømmelse vil det sige, at det er lidt for svært at få topkarakter, men at vi til gengæld ser mildt på midterpræstationerne, altså en koncentration i den øvre ende omkring 10. Vi ser en tilsvarende koncentration i den lavere ende omkring 2-4, altså *over* bestået grænsen. Ser vi på symmetrien blandt de bestående, som karakterskalaen jo er defineret omkring, ser vi at den trækker nedad, idet karaktererne 4 og 2 hhv ligger signifikant over 10 og 12, som de ved en perfekt symmetri burde matche.
Disse skævheder kunne naturligvis tilskrives en skæv *bedømmelses*praksis. Men man kunne – og meget taler for denne forklaring – i stedet se årsagerne i fagets egenart og rekruttering, bl.a. med en både teoretisk og en praktisk del, hvilket medfører en særlig, men velkendt, inhomogenitet i elevmassen.
Skævhederne går igen i alle discipliner (undtagen visen), ved koralen og delopgaverne dog kun marginalt. De to store discipliner, pop og jazz bidrager imidlertid begge tydeligt, poppen især ved 4-puklen, jazzen især ved pukler på 10 og 2.

Alt i alt er de iagttagne skævheder set før. De er med mindre forskydninger dukket op hvert år, så når alt tages i betragtning må resultatet for 2009 betragtes som rigtigt fint, ikke mindst med hensyn til popopgaven.

Bilag 1

Antal	koral	vise	pop	jazz	delopg.	I alt	Forsøg
1996	809	89	462	430		1790	
1997	658	67	481	740		1946	
1998	675	91	365	808		1939	
1999	584	103	514	835		2036	
2000	532	120	351	708		1810	99
2001	439	65	355	839		1846	148
2002	533	74	425	605		1812	175
2003	465	21	617	524	129	1784	28
2004	450	62	704	445	217	1891	13
2005	357	42	753	529	195	1876	-
2006	325	73	783	555	223	2009	50
2007	405	59	884	616	156	2150	30
2008	291	67	652	451	138	1599	
2009	309	34	759	473	224	1799	

Andel	koral	vise	pop	jazz	delopg.	I alt	Forsøg
1996	45%	5%	26%	24%		100%	
1997	34%	3%	25%	38%		100%	
1998	35%	5%	19%	42%		100%	
1999	29%	5%	25%	41%		100%	
2000	29%	7%	19%	39%		100%	5%
2001	24%	4%	19%	45%		100%	8%
2002	29%	4%	23%	33%		100%	10%
2003	26%	1%	35%	29%	7%	100%	2%
2004	24%	3%	37%	24%	11%	100%	1%
2005	19%	2%	40%	28%	10%	100%	-
2006	16%	4%	39%	28%	11%	100%	2%
2007	19%	3%	41%	29%	7%	100%	1%
2008	18%	4%	41%	28%	9%	100%	
2009	17%	2%	42%	26%	12%	100%	

Snit	koral	vise	pop	jazz	delopg.	I alt	Forsøg
1996	7,63	7,47	7,19	8,22		7,65	
1997	7,54	7,67	7,06	8,22		7,68	
1998	7,53	7,60	6,82	7,91		7,56	
1999	7,50	7,44	7,14	8,08		7,65	
2000	7,63	7,63	7,15	7,81		7,62	7,78
2001	7,78	7,69	7,17	7,89		7,72	7,96
2002	7,77	7,39	7,27	7,90		7,68	7,80
2003	7,52	6,86	7,55	8,19	7,40	7,71	7,79
2004	7,57	8,32	7,51	7,99	7,66	7,68	7,77
2005	7,70	7,80	7,50	8,00	7,70	7,70	-
2006	7,42	7,86	7,62	8,17	7,79	7,78	8,14
2007	7,62	7,68	7,50	7,93	7,74	7,69	8,73
2008	*7,61*	*8,02*	*7,56*	*8,02*	*7,76*	*7,74*	
2009	*7,65*	*7,21*	*7,71*	*8,13*	*7,75*	*7,81*	
			Ny karakterskala				
2008	5,24	6,07	5,14	6,08	5,54	5,49	
2009	5,31	4,41	5,44	6,29	5,51	5,63	

Karaktererne for 2008-9 er for sammenligningens skyld konverteret til 13-skalaen

Data for 2009 er excl. de 26 opgaver fra Færøerne, som går efter gammel ordning
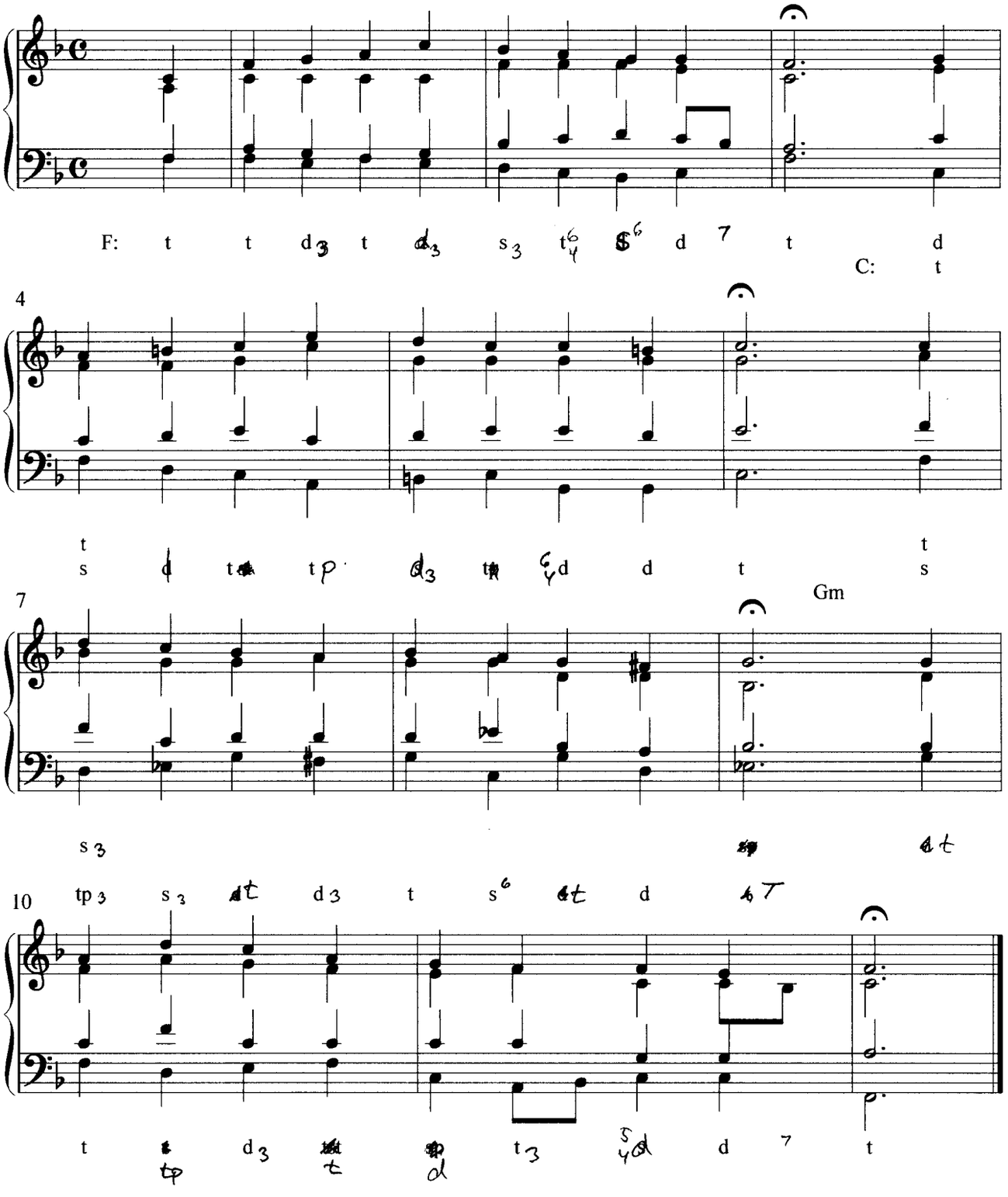
v.*Kaare Petersen, september 2009*

BILAG 2

Elevbesvarelser af opgave 1, 3 (inkl. M1) og 4 (inkl. M1)

Opgave 1 (koralharmonisering)

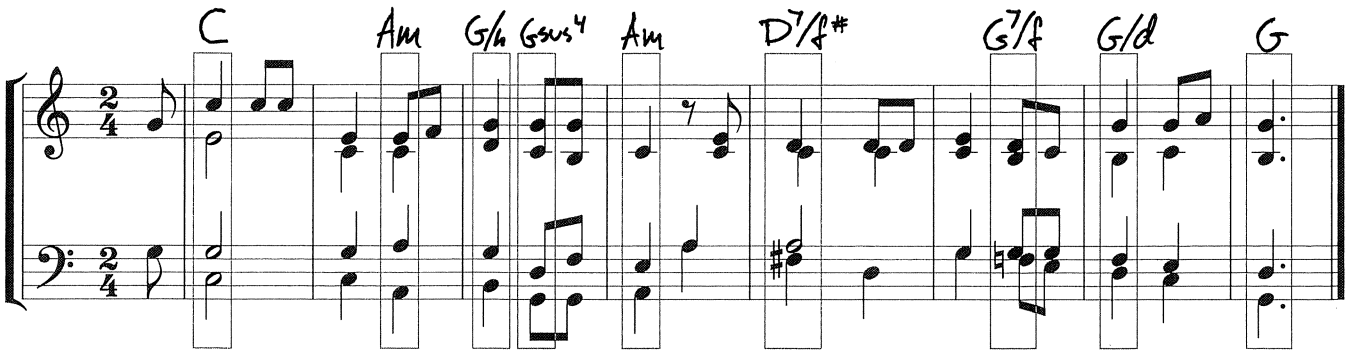
Løsningsforslag fra elev

10

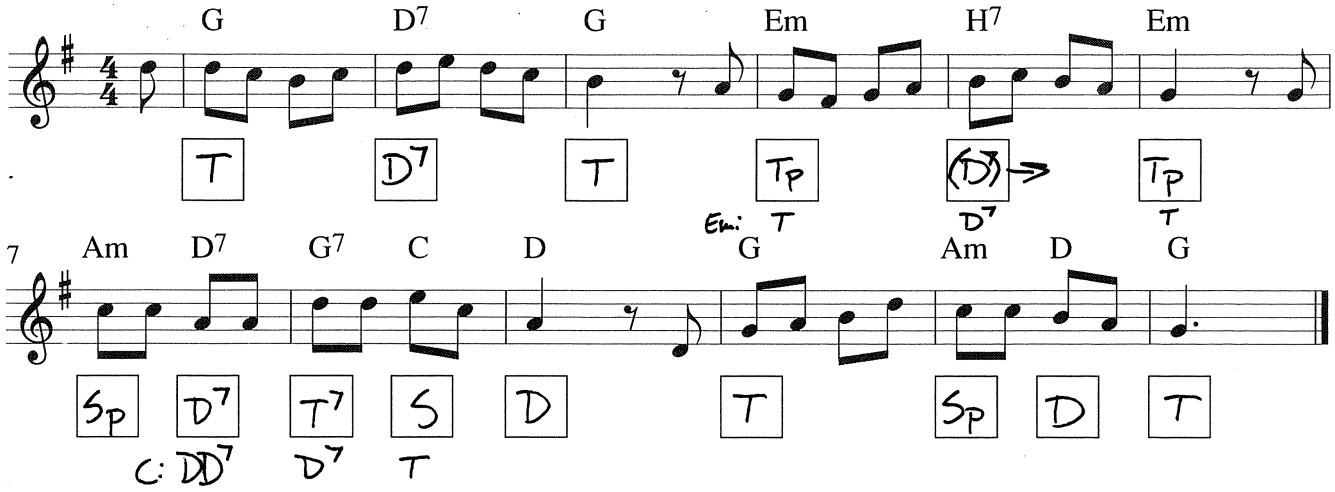
Opgave 1: Akkordlæsning

Notér becifring inkl. bastone over de markerede akkorder:

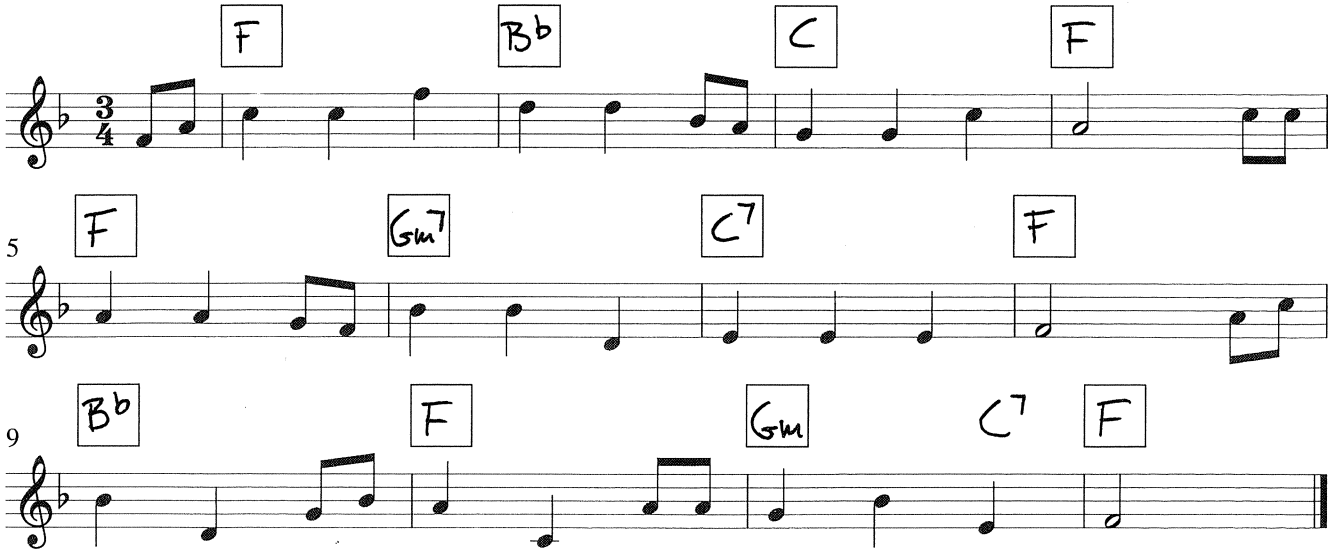
Opgave 2: Harmonisk analyse

Tilføj funktionstegn under denne melodis becifringsakkorder:

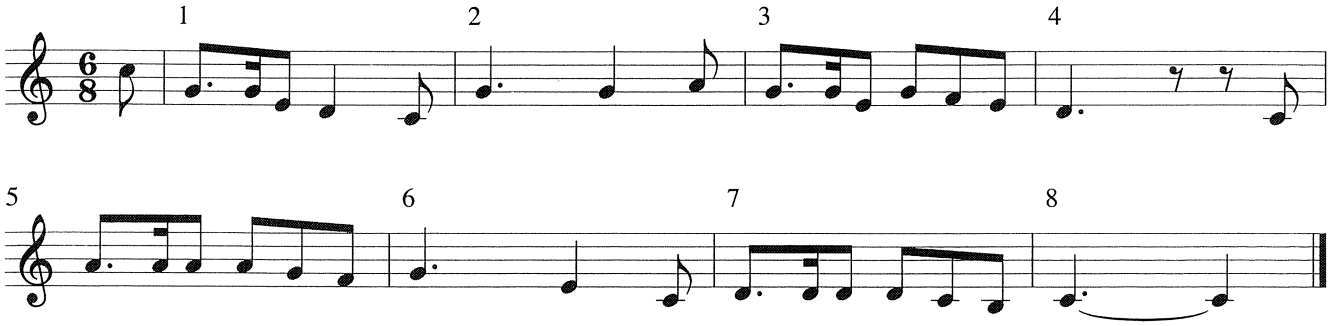
Opgave 3: Harmonisering

Skriv becifring i de angivne felter. Det er tilladt at tilføje akkorder derudover.

Opgave 4: Melodisk analyse

Foretag en skriftlig melodisk analyse af denne melodi.
Besvarelsen skal indeholde en angivelse af:
toneart, taktart, ambitus, struktur samt øvrige melodiske og rytmiske iagttagelser.

8 takter, C-dur. Taktarten er $\frac{6}{8}$ (seks ottendedele). Ambitus strækker sig over en lille none fra h'et under nøglehuls-c'et til c en none over. Stykket er inddelt i par af hver to takter, hvilket giver stykket fire led. Rytmisk er disse led meget lig hinanden, men der er ikke to der er helt ens. Den mest dominerende rytmiske figur er en punkteret ottendedel efterfulgt af en sekstendedel og endnu en ottendedel, da denne indleder alle fire taktpar. I tre af parrene er denne figur efterfulgt af tre ottendedele, hvilket da også er en vigtig rytmisk figur. Melodien bevæger sig overvejende trinvist, men tre små tertsspring (takt 1, 3 og 6) og et enkelt stort er der også. Sidste ottendedel i hvert takt par fungerer som optakt til næste led med enten spring (takt 1 og 5) eller trin (takt 3 og 7).
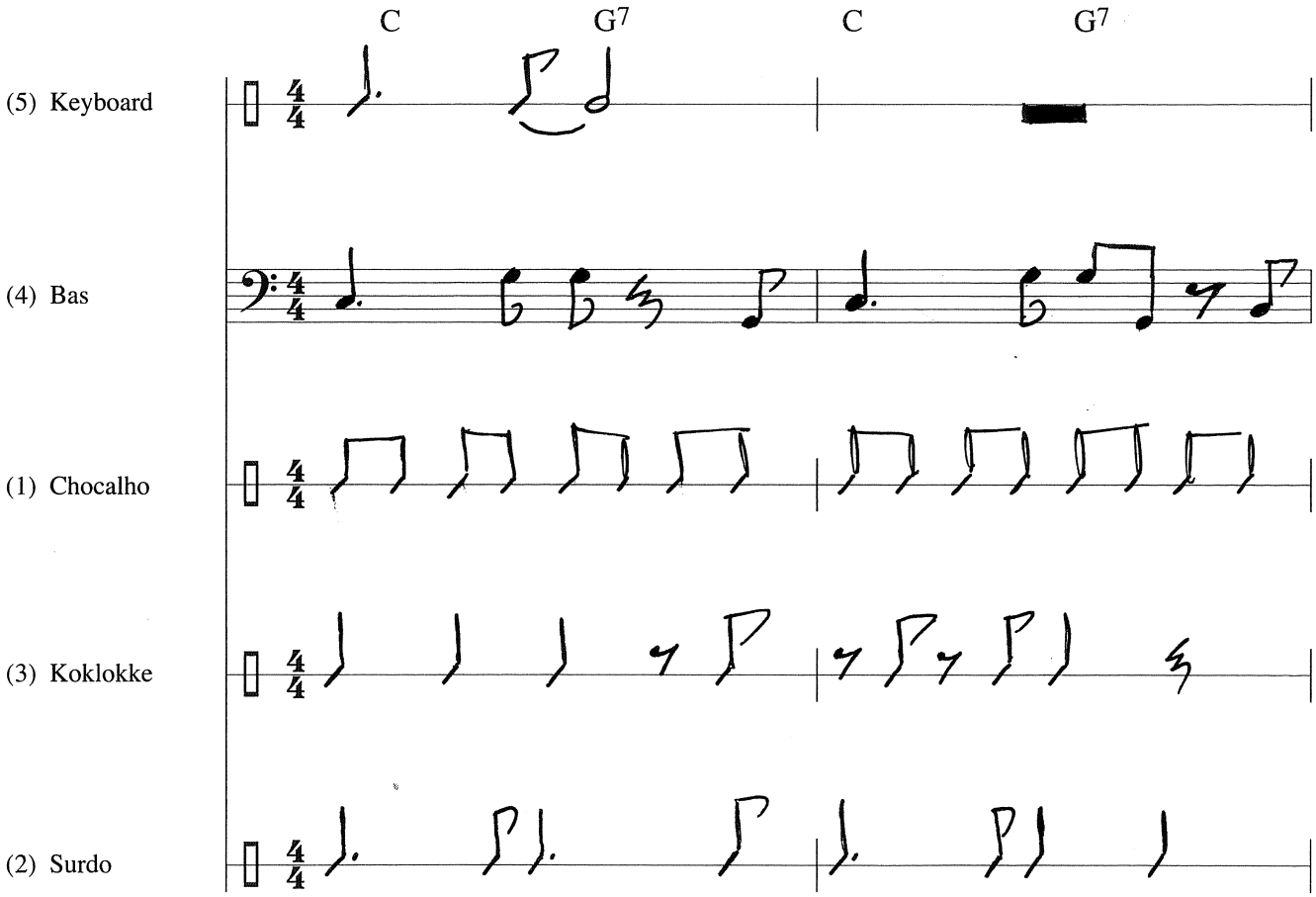
Opgave 5: Hørelære

Notér det totakters ostinat du hører på vedlagte cd. Bassens starttone er c.

Indledningsvis hører du fire fjerdedelsmarkeringer for at fastlægge tempo.
Herefter introduceres de fem ostinater i den rækkefølge som cifrene angiver
i partituret nedenfor:
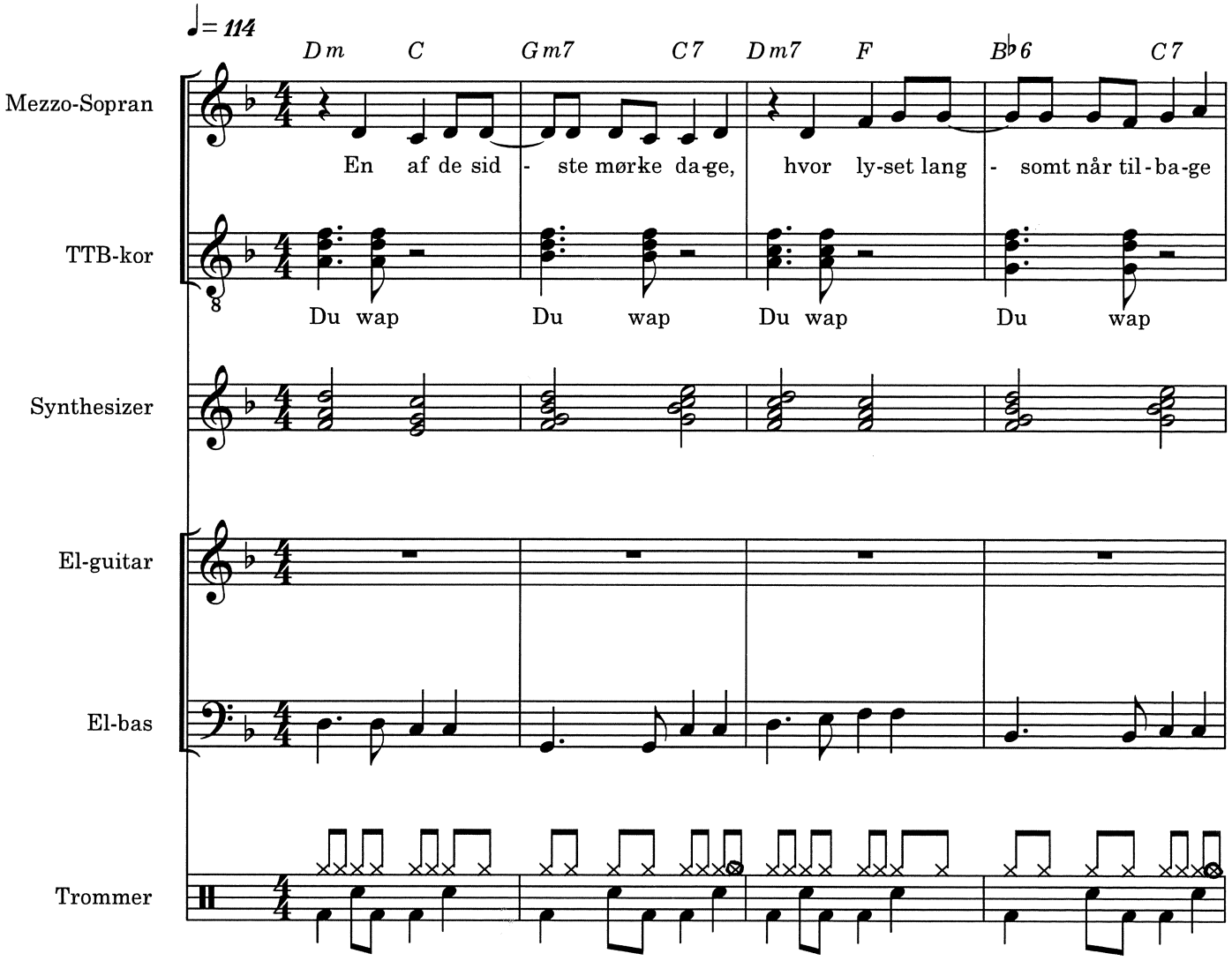
1. chocalho
2. surdo
3. koklokke
4. bas
5. keyboard
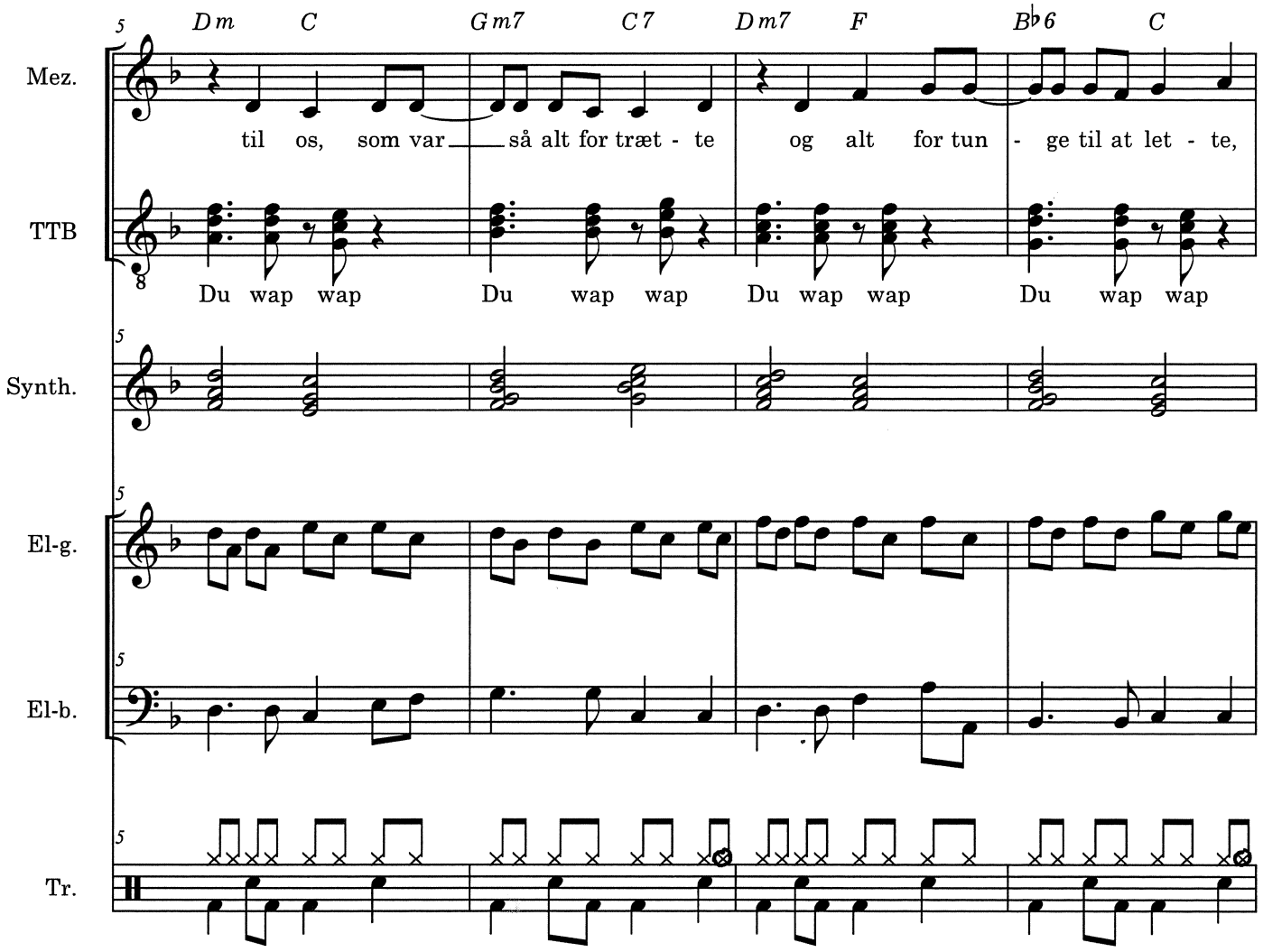
Hvert totaktsostinat spilles to gange før næste instrument introduceres.

Opgave 1: *Mi nååbo, Pe sme*. Musik og tekst: Aage Berntsen
Rettighedshaver: Komponisten og forfatterens arvinger.
Opgave 2: *Det løvfald som vi kom så alt for nær*. Musik: Tony Vejslev / Tekst: Frank Jæger
Rettighedshaver musik: Olafssongs A/S
Rettighedshaver tekst: Forfatterens arvinger
Opgave 3: *Marie i engen*. Musik: Elisabeth Urtel
Rettighedshaver: Komponisten
Opgave 4: *Jeg bærer med smil min byrde*. Musik: Carl Nielsen / Tekst: Jeppe Aakjær
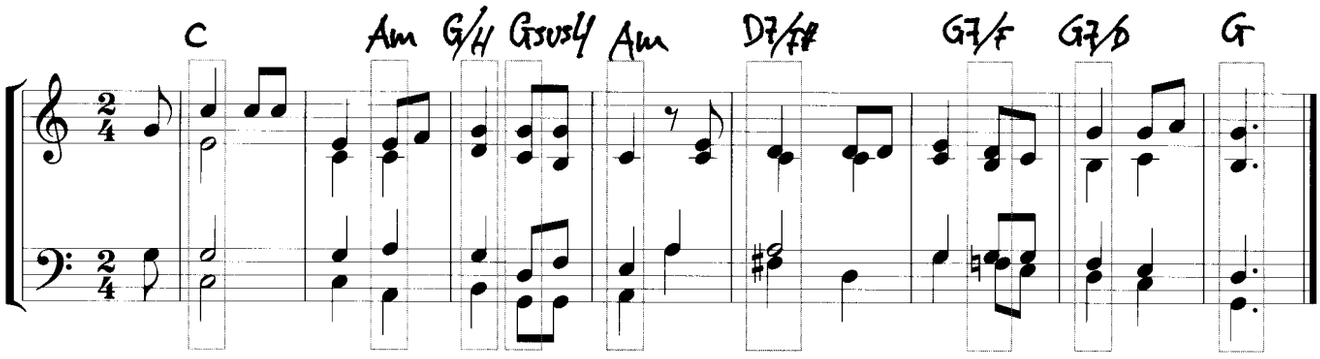
Brændende Læber

5
Dm C Gm7 C7 Dm7 F B♭6 C
Mez.
til os, som var så alt for træt - te og alt for tun - ge til at let - te,
TTB
Du wap wap Du wap wap Du wap wap Du wap wap
Synth.
El-g.
El-b.
Tr.

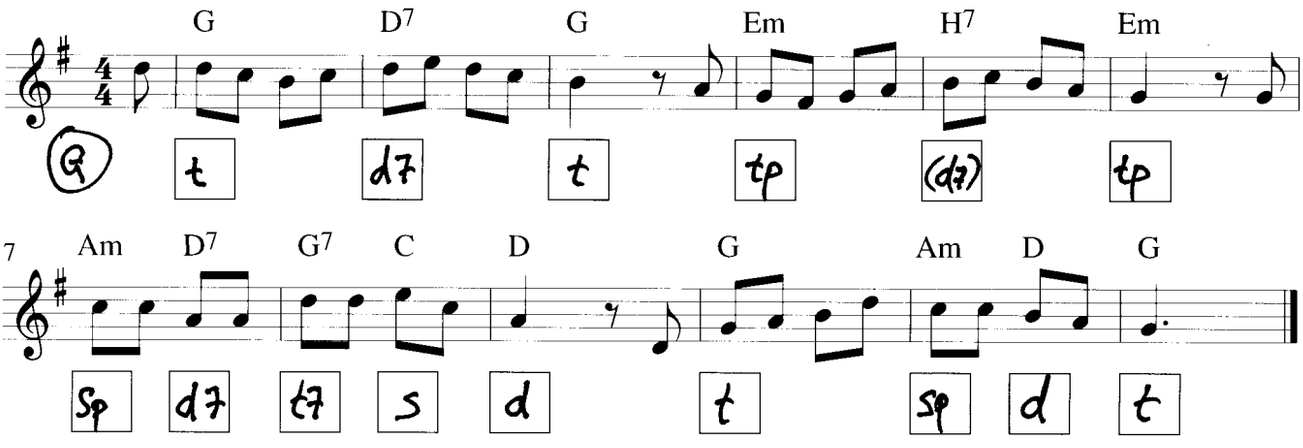
Opgave 1: Akkordlæsning

Notér becifring inkl. bastone over de markerede akkorder:

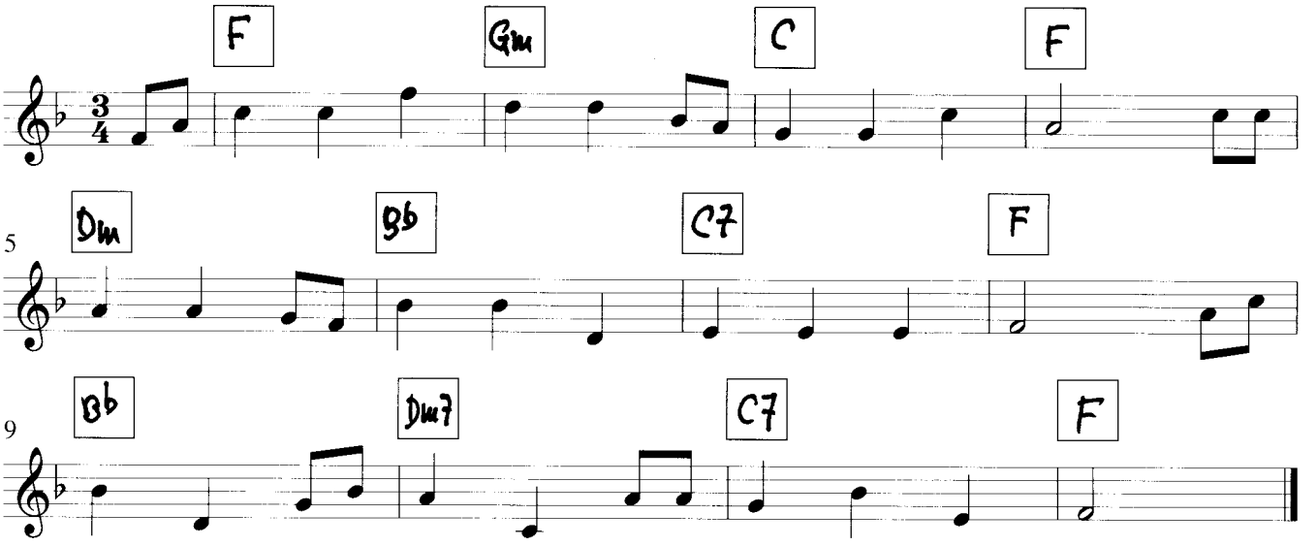
Opgave 2: Harmonisk analyse

Tilføj funktionstegn under denne melodis becifringsakkorder:
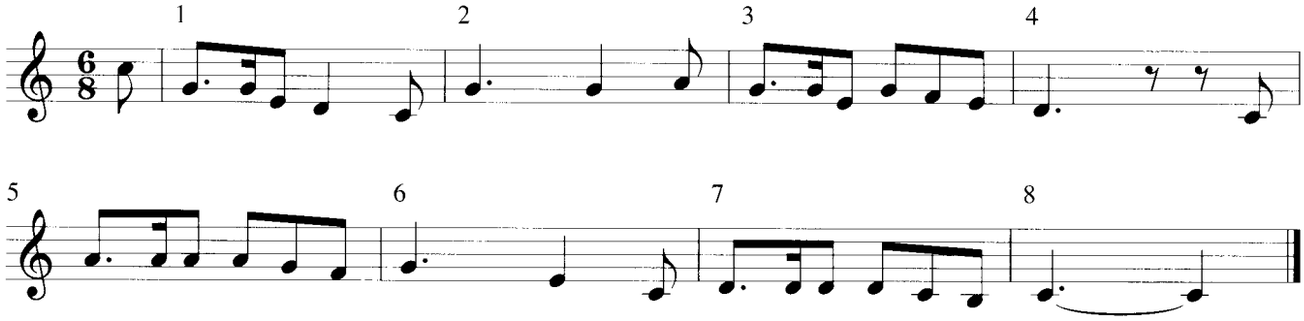

Opgave 3: Harmonisering

Skriv becifring i de angivne felter. Det er tilladt at tilføje akkorder derudover.

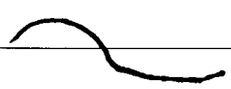
Opgave 4: Melodisk analyse

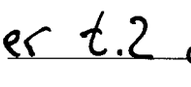
Foretag en skriftlig melodisk analyse af denne melodi.
Besvarelsen skal indeholde en angivelse af:
toneart, taktart, ambitus, struktur samt øvrige melodiske og rytmiske iagttagelser.

Toneart: C-dur. Taktart: 6/8, hele melodiens ambitus: en none (fra c, til h)

Melodien kan inddeles i to dele A (t.1-4) B (t.5-8) der igen kan opdeles i fraser A i a' (t.1-2) og a^2 (t.3-4). (optakten på 1/8 regnes med) og B i b' (t.5-6) og b^2 (t.7-8). ~~første~~ takt i hver frase indeholder denne rytmiske figur , hvilket bliver karakteristisk for melodien.

t.2 spænder op til tonen 3 i modsætning til t.6 der ligger op til afslutningen i t.7-8. A giver en melodisk buefornemmelse , mens B nærmest modsvarer A

En anden rytmisk figur der er karakteristisk for melodien er t.2 og 6 med . t.2, 4, 6 og 8 er hvilesteder hvor nodeværdierne er længere og indeholder kun små spring.

t.1, 3, 5 og 7 karakteriseres også ved at starte med tonegentagelse med rytmen
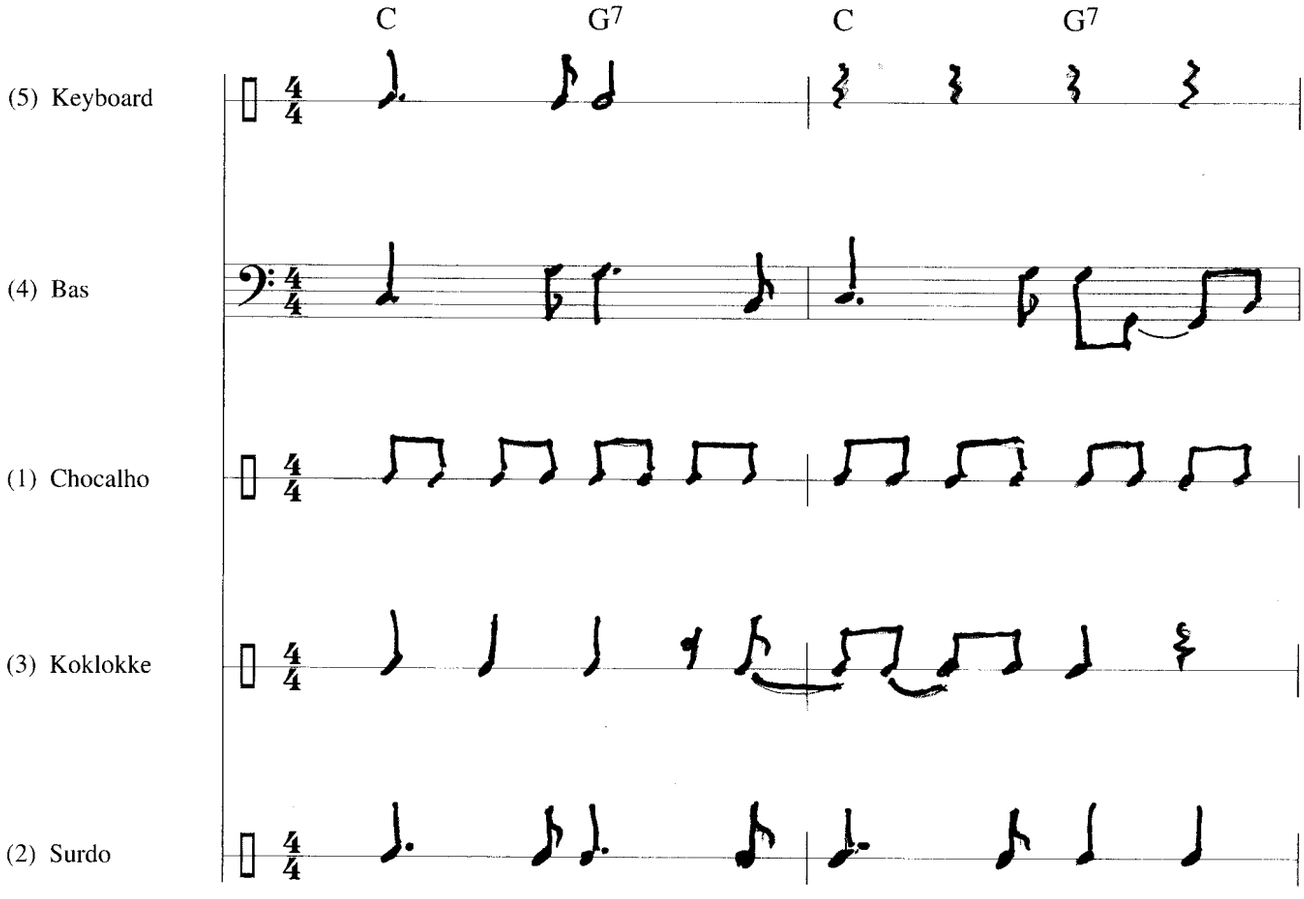
Opgave 5: Hørelære

Notér det totakters ostinat du hører på vedlagte cd. Bassens starttone er c.

Indledningsvis hører du fire fjerdedelsmarkeringer for at fastlægge tempo.
Herefter introduceres de fem ostinater i den rækkefølge som cifrene angiver
i partituret nedenfor:
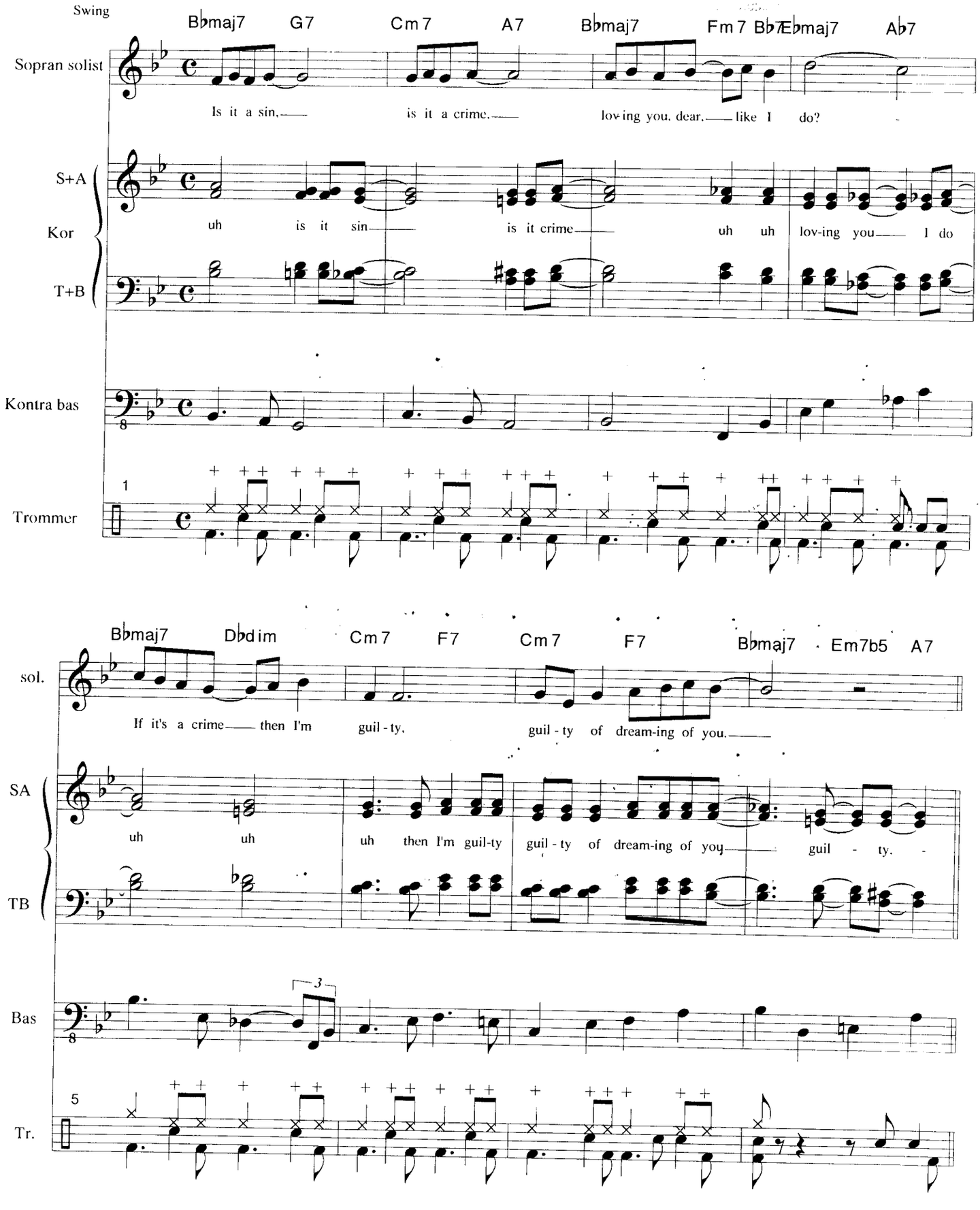
1. chocalho
2. surdo
3. koklokke
4. bas
5. keyboard

Hvert totaktsostinat spilles to gange før næste instrument introduceres.

Opgave 1: *Mi nååbo, Pe sme*. Musik og tekst: Aage Berntsen
Rettighedshaver: Komponisten og forfatterens arvinger.
Opgave 2: *Det løvfald som vi kom så alt for nær*. Musik: Tony Vejslev / Tekst: Frank Jæger
Rettighedshaver musik: Olafssongs A/S
Rettighedshaver tekst: Forfatterens arvinger
Opgave 3: *Marie i engen*. Musik: Elisabeth Urtel
Rettighedshaver: Komponisten
Opgave 4: *Jeg bærer med smil min byrde*. Musik: Carl Nielsen / Tekst: Jeppe Aakjær
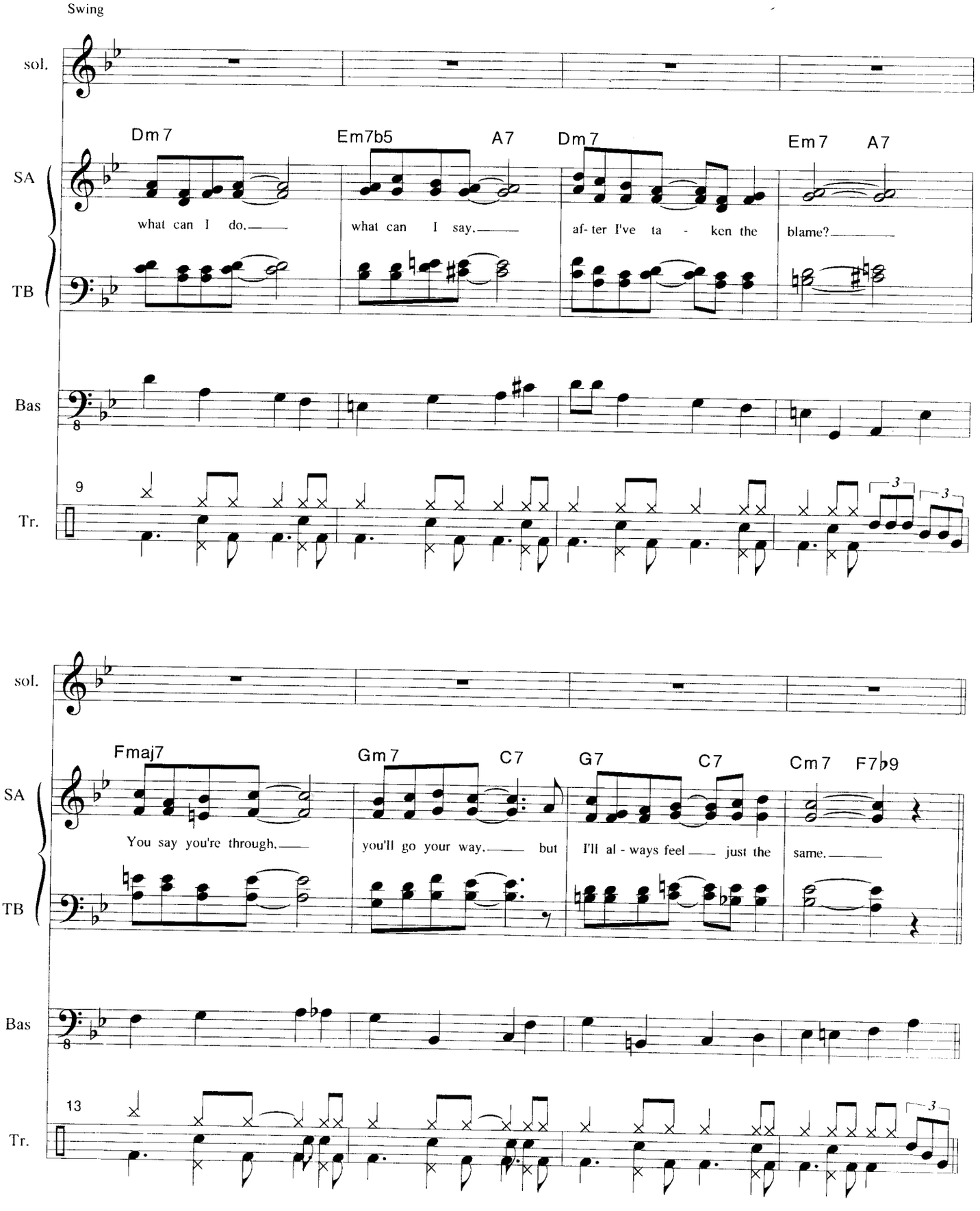
Guilty

Trommenotation som Brynjolf

Nodeprogram: Finale Allegro 2005
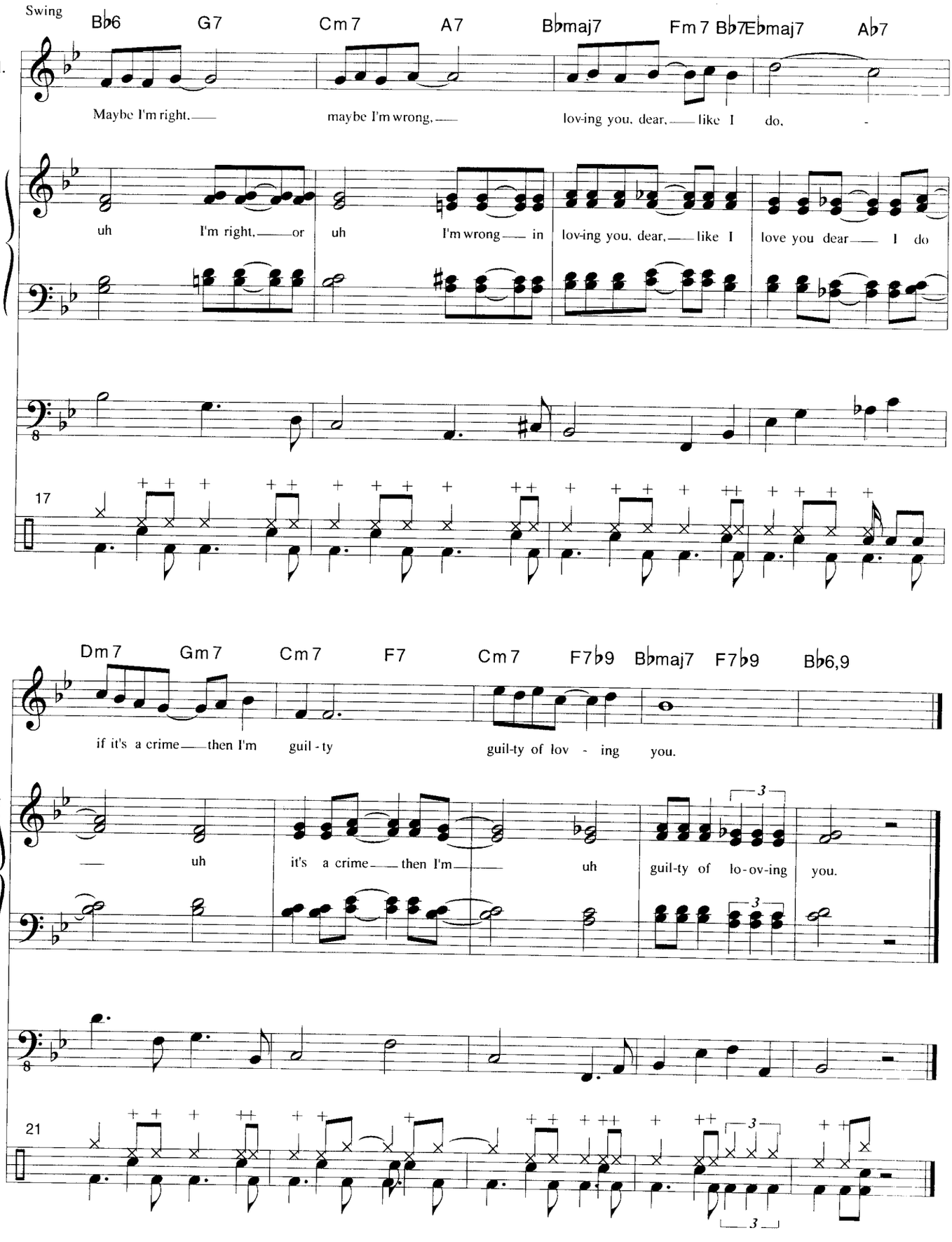
Guilty

Trommenotation som Brynjolf
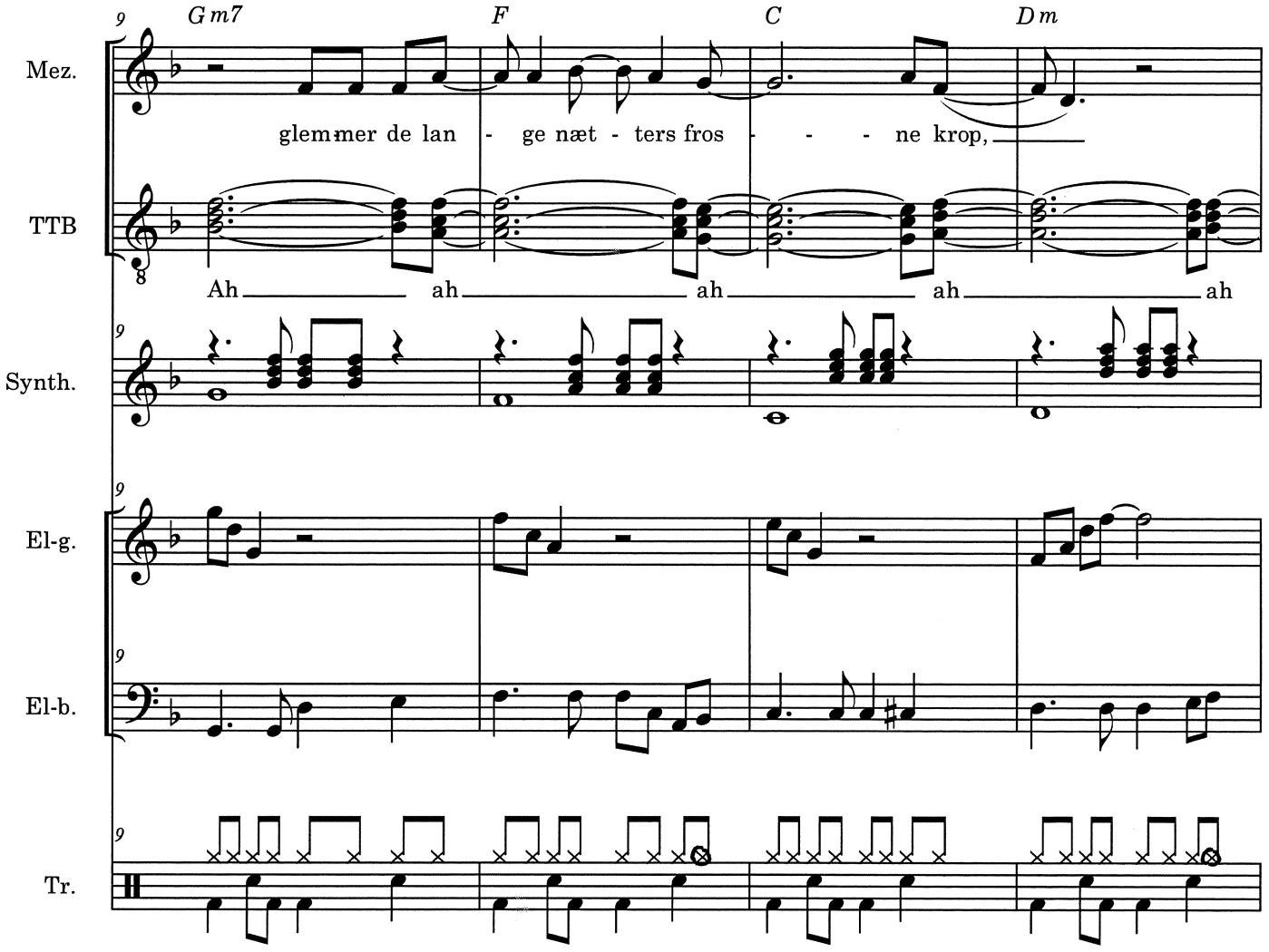
Nodeprogram: Finale Allegro 2005
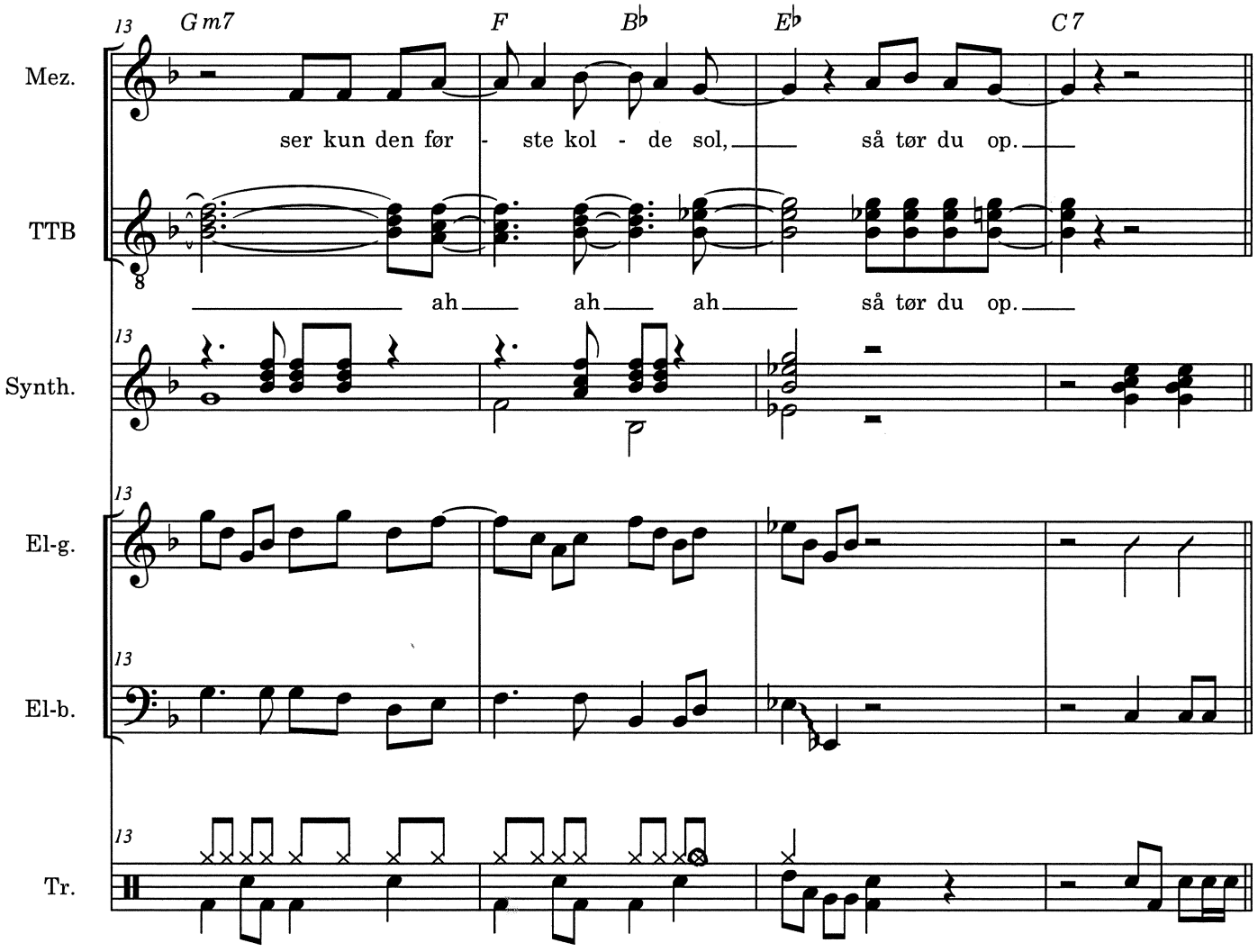
Guilty
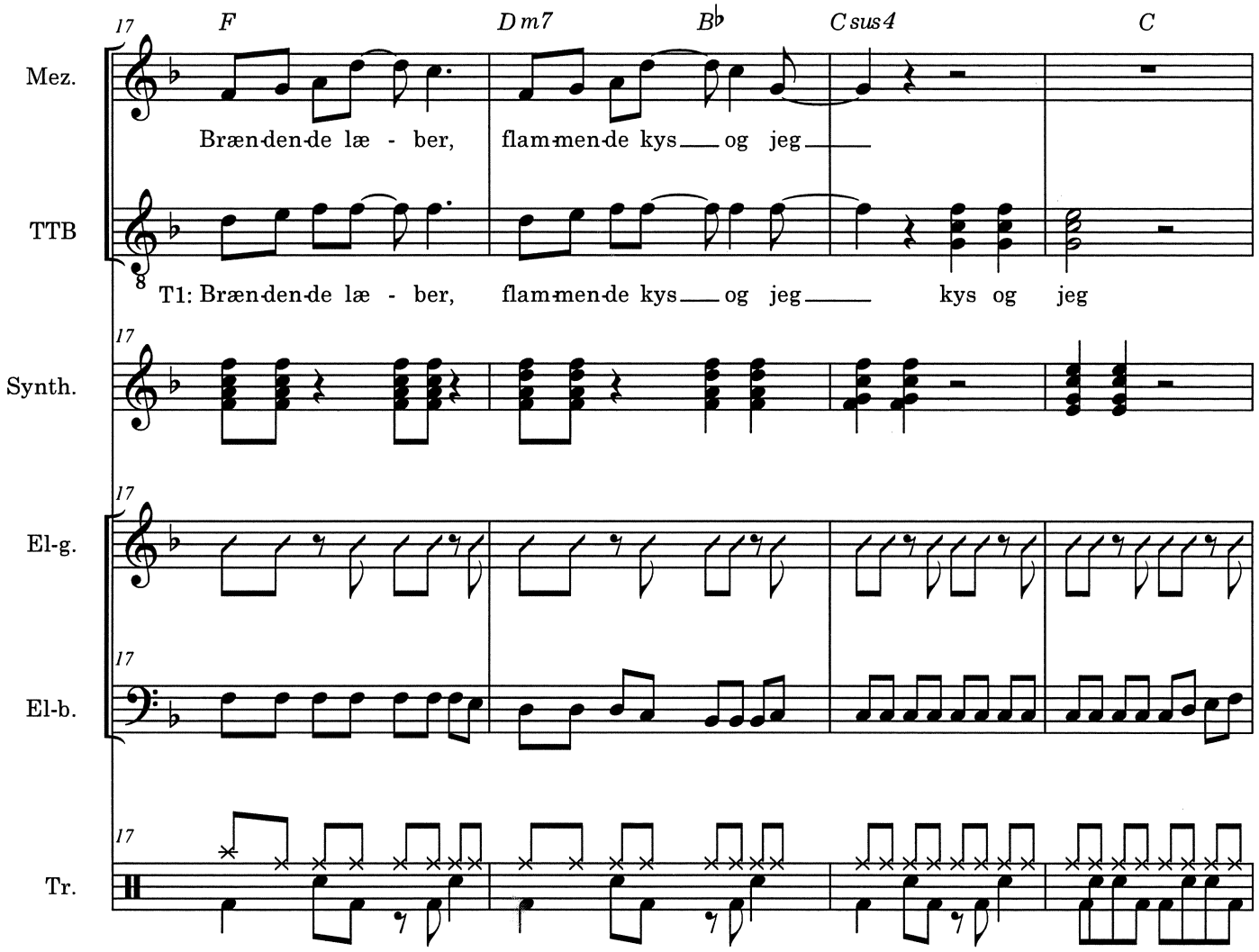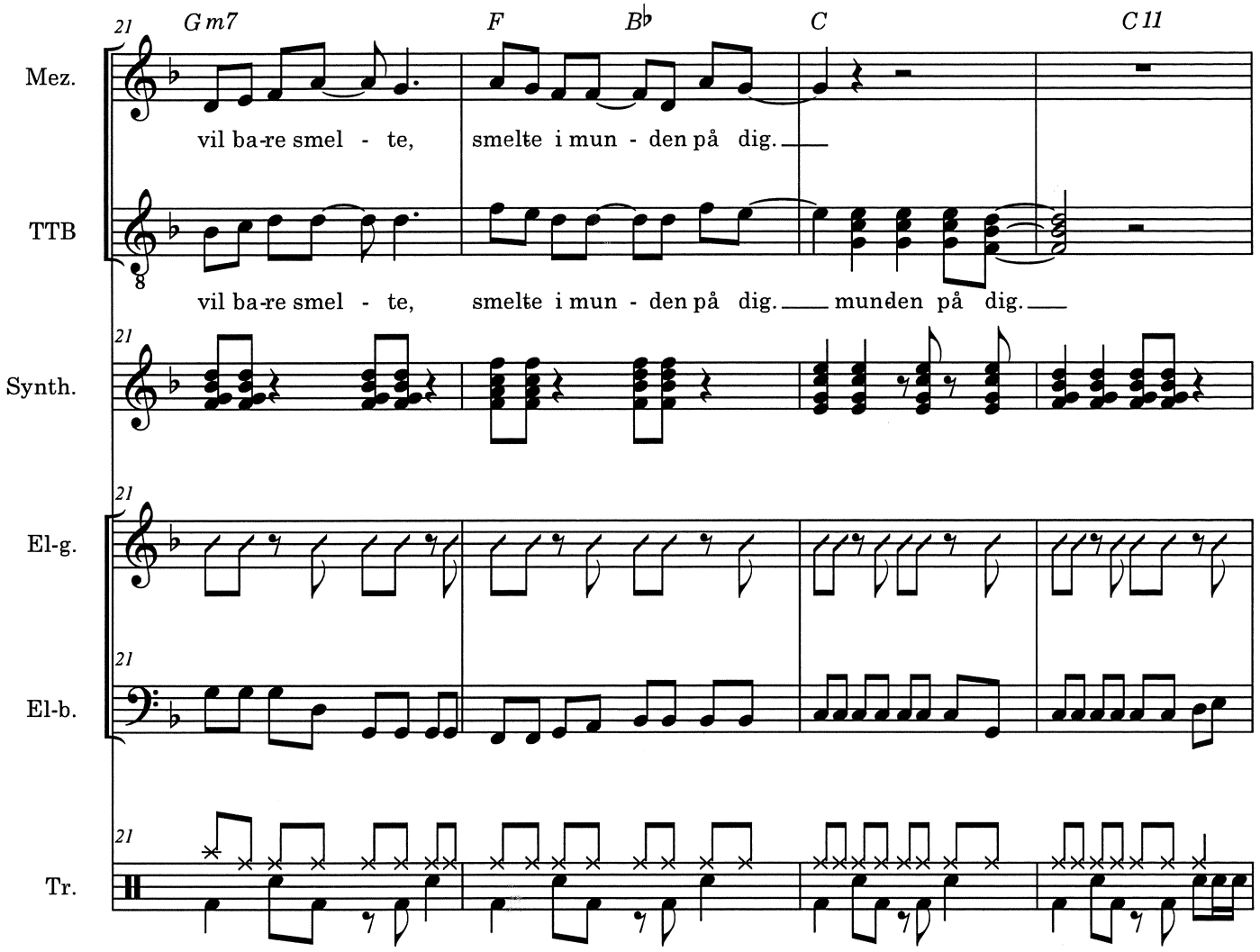

Trommenotation som Brynjolf
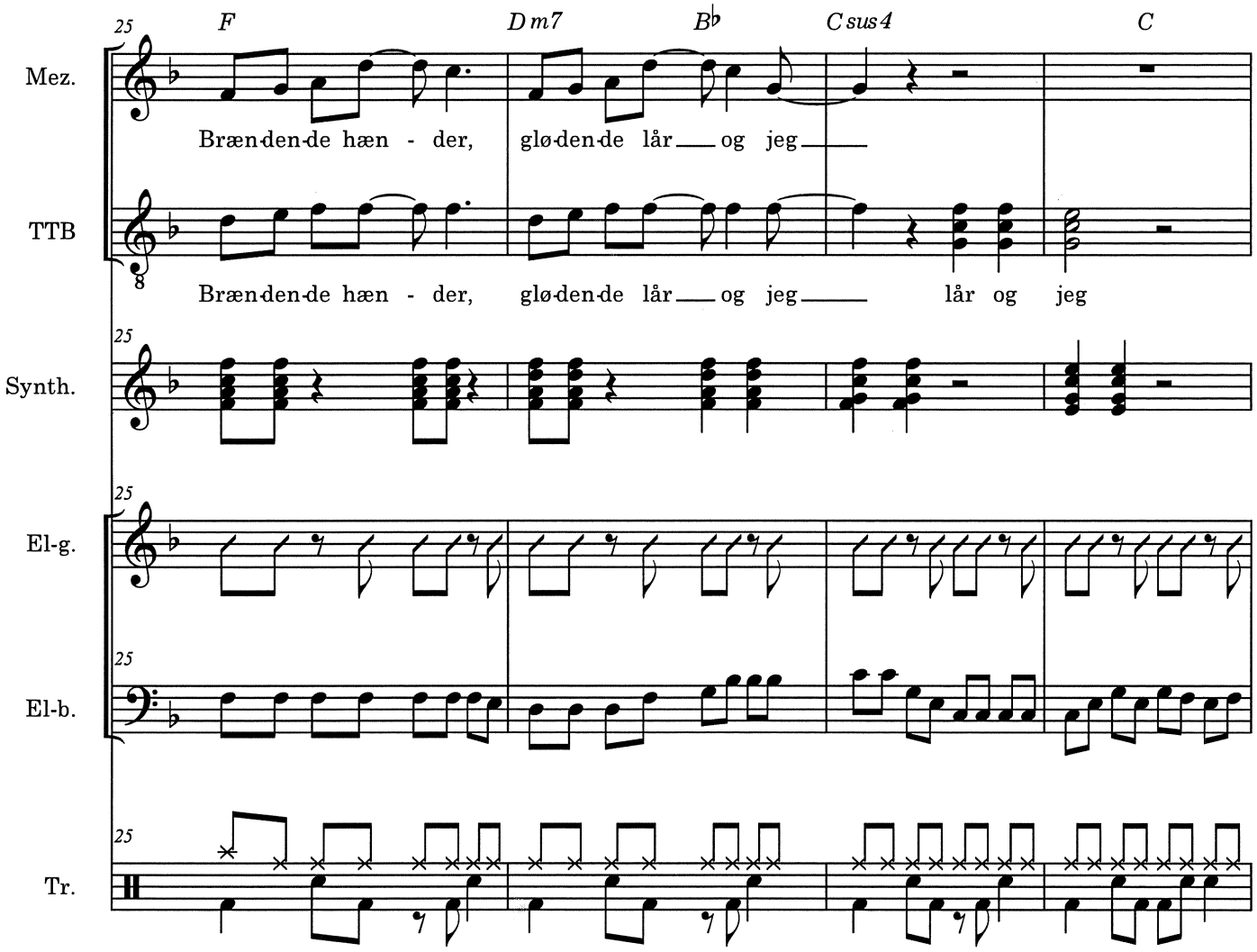
Nodeprogram: Finale Allegro 2005
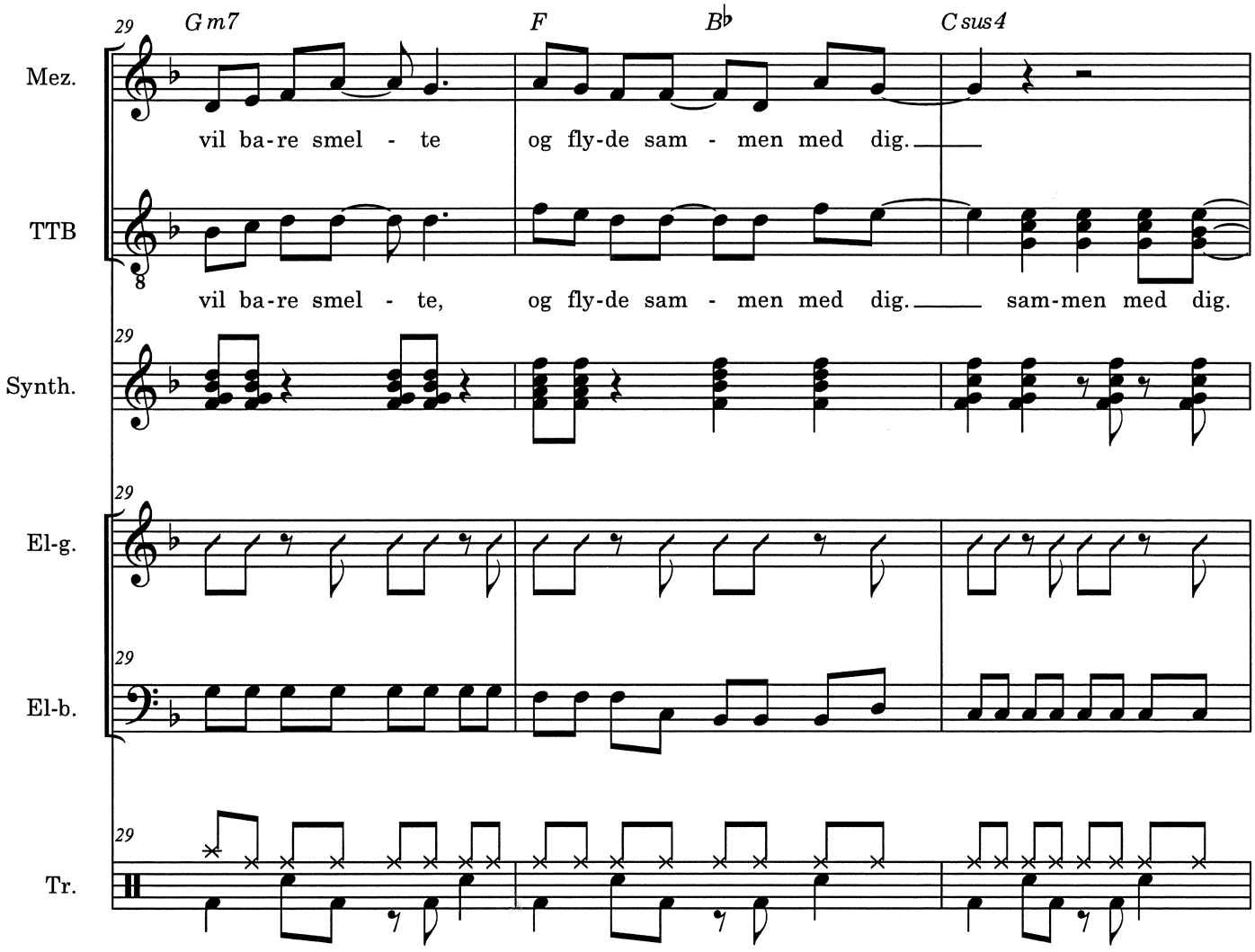

Gm7
F
C
Dm
Mez.
glemmer de lan - ge næt - ters fros - - - ne krop,
TTB
Ah ah ah ah ah
Synth.
El-g.
El-b.
Tr.
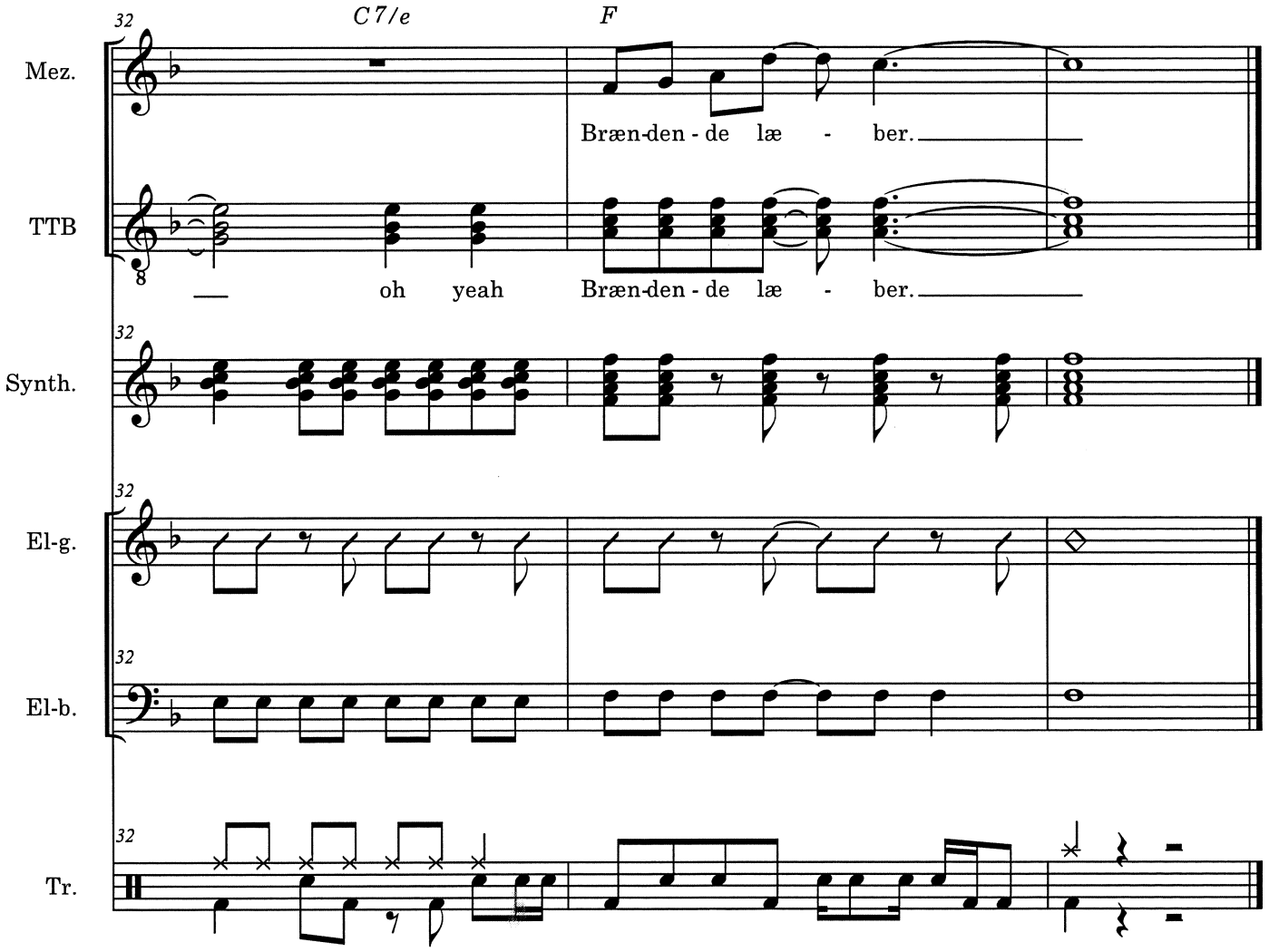

13
Gm7
F
B♭
E♭
C7
Mez.
ser kun den før - ste kol - de sol, så tør du op.
TTB
ah ah ah så tør du op.
Synth.
El-g.
El-b.
Tr.

17
F
Dm7
B♭
Csus4
C
Mez.
Brænden-de læ - ber, flam-men-de kys og jeg
TTB
T1: Brænden-de læ - ber, flam-men-de kys og jeg kys og jeg
Synth.
El-g.
El-b.
Tr.

21
Gm7
F
B♭
C
C11
Mez.
vil ba-re smel - te,
smelte i mun - den på dig.
TTB
vil ba-re smel - te,
smelte i mun - den på dig.
munden på dig.
Synth.
El-g.
El-b.
Tr.

25
F
Dm7
B♭
Csus4
C
Mez.
Brænden-de hæn - der, glø-den-de lår og jeg
TTB
Brænden-de hæn - der, glø-den-de lår og jeg lår og jeg
Synth.
El-g.
El-b.
Tr.

29
Gm7
F
B♭
Csus4
Mez.
vil ba-re smel - te
og fly-de sam - men med dig.
TTB
vil ba-re smel - te,
og fly-de sam - men med dig.
sam-men med dig.
Synth.
El-g.
El-b.
Tr.

32
C7/e
F
Mez.
Bræn-den - de læ - ber.
TTB
oh yeah
Bræn-den - de læ - ber.
Synth.
El-g.
El-b.
Tr.

Brændende Læber – Forklaringsbilag

TTB-kor

Herrekor med to tenorstemmer og en baryton. I omkvædet hvor der inden medstemmen står "T1" er det altså førstetenoren i koret der synger medstemmen. I de udfyldende kor-dele i omkvædet, hvor der er tre stemmer, synger hele TTB-koret som normalt.

De steder hvor koret ikke overholder samtlige regler for flydekor (f.eks. i broen), er stemmerne alligevel sangbare, og er derfor skrevet sådan.

Synthesizer

Notationen i broen skal læses med den lange bundtone i venstre hånd, og akkorderne i højre. Notationen er valgt for at undgå at have en hel bas-linje til bare de 7 takter det drejer sig om.

Trommenøgle

